

Proč dítě říká “A proč?”?

Mezi druhým a třetím rokem

Většinou kolem druhého a třetího roku přichází období otázek, které dítě točí neúnavně dokola, na které chce slyšet odpověď. **Nezbývá než se obrnit trpělivostí, zůstat pozitivní a dítěti vždy odpovědět.**

První otázky čekejte už kolem druhého roku a nejčastěji přijdou při koupání, kdy dítě začne zkoumat tělo své i druhých. Pomoci si můžete s čápem nebo vránou, ale dlouho vám to nevydrží.

Objevování vlastního těla prý probíhá už v prenatálním období. Pravda je, že zvědavé otázky na lechtivá témata si mnohdy rodiče přehazují jako horký brambor. Žádnému z nich se do odpovědi nijak zvlášť nechce. Nebo snad znáte někoho, komu by nečekaná capartova otázka: Proč holčička nemá pindíka a táta prsa, nevyrazila dech? Mnohdy si rodiče nechtějí lámat hlavu s odpovědí, jiní se stydí a někteří byli prostě svými rodiči vychováni tak, že otázky tohoto typu byly v rodině tabu.

Odpovídejte přirozeně

Nejde však věčně schovávat hlavu do písku. Jednou prostě odpovědět musíte, a tak třeba na otázku, proč maminkám rostou prsa, zcela zabodujete odpovědí, že je to proto, aby mohly kojit miminka. Podle psychologů nemají cenu odbornější přednášky.

Důležité je vystihnout, na co a v jaké souvislosti se dítě vlastně ptá, a podle toho zvolit vysvětlení úměrné jeho věku a chápání. V rámci rozvoje vnímání vlastního těla objevuje dítě zcela přirozeně, co je

mu příjemné.

Rodiče bývají v této době na rozpacích, když vidí své dítě neustále s rukou v kalhotách, případně svlečené. Ale jde o zcela normální vývoj. Dítě si začíná hrát s vlastním tělem, je pro něj prostě přirozené a po čase to samo odezní. Není důvod zbytečně panikařit a rozčilovat se, aby rodič nezasel do dítěte pocit, že jeho tělo je tabu. Nicméně je dobré dítěti vysvětlit, že v některých situacích se takové chování nehodí.

Na to jsi ještě malý

Velké mínus s neblahými následky si přivodíte pokud během přívalu otázek nastolíte uhýbavý manévr typu: Na takové věci jsi ještě malý nebo malá. **Dítěti tím dáte najevo, že jde o něco negativního, o čem nechcete mluvit, a už se vás na nic podobného nezeptá.**

To se pak teprve zapotíte, až se budete o pár let později svým pubertákům vnucovat s vysvětlením, jak to vlastně mezi mužem a ženou chodí, na co si dát pozor! Podle sexuologů by rodiče měli děti se správnými názvy genitálií seznámit ještě před tím, než půjdou do školy. Navíc takto malé děti si při poznávání svého těla potřebují vše doslova osahat. Vzpomeňte si na mládí za kůlnou, kde jste si hráli na doktory. V tomto směru se po léta nic nemění.

I v dnešní době špičkové techniky je lepší dětem raději doma na otázky odpovídat, než aby si odpovědi našly samy v některém vyhledávači. Navíc se můžete dostat do situace, že se vás dítě na choulostivé téma bude bát příště zeptat a malér může být na světě.

Jak je to s Ježíškem?

Do řady trapasů se může rodič dostat při otázkách na Ježíška. Nejspíš **nejkrásnější a zároveň nejobhajovanější lží je tvrzení, že dárky nosí Ježíšek**. Chceme přeci dětem předat to krásné kouzlo Vánoc, těšíme se na rozzářená očka u stromečku s dárky. I nám dárky nosil Ježíšek, a jak se nám to líbilo. Dodnes na to s láskou vzpomínáme a přejeme si, aby i naše děti jednou měly podobně krásné vzpomínky.

Malé děti se nemohou dočkat, až je navštíví Ježíšek a nadělí jim pod stromeček dárky. Štědrý den vypadá jako rodinná idylka. Dělalí ale dospělí dobrou věc, když svým dětem lžou o Ježíškovi a vytváří jim tak falešnou iluzi o Vánocích?

Každý rok je to stejné. **Děláte všechno možné i nemožné pro to, abyste dětem přichystali poetické Vánoce a uchovali jejich víru v Ježíška co nejdéle.** A do toho čelíte palbě dětských otázek: Existuje vůbec Ježíšek? A kde bere stromeček? Jak je možné, že všechny ty dárky stihne roznést a kde je vůbec převáží?

Počítejte s tím, že **první snaha o zpochybnění Ježíška se objeví nejspíš kolem šesti let**. Od té doby začnou všetečné otázky nabývat na intenzitě a razantnosti. Je to spojeno s ukončením určité etapy nevinnosti a naivity. Dítě, které začne chodit do školy, se nutně setkává se zpochybňováním klasické vánoční poetiky a Ježíška ze strany spolužáků, ale i starších kamarádů.

Na druhou stranu má Ježíšek a poetika Vánoc pro děti obrovský význam. **I když chtějí vědět pravdu, zároveň doufají, že Ježíšek existuje.**

Jak tedy říct dítěti pravdu o Vánocích? **Nejtěžší je poznat, jestli nastal ten správný čas, kdy už byste měli dítěti prozradit, jak to ve skutečnosti s těmi vánočními dárky je.** Opatrně a nenápadně zjistěte,

proč se vlastně ptá a odkud pramení jeho pochybnosti. Zamyslete se i nad tím, jestli dítě chce pravdu skutečně znát. Možná se jen o Ježíška zajímá, chce vědět víc o tom, jak pracuje. Třeba byste ho jednoznačnou odpovědí zklamali.

Pokud má velké pochybnosti ohledně Ježíška, nemá smysl ho zbytečně dál klamat, protože jeho pochybnosti budou zcela přirozeně časem stále větší. Na druhou stranu, pokud se zeptá čistě ze zvědavosti, protože někde něco zaslechlo, je zbytečné prozrazovat mu pravý stav věcí a okrádat ho tak o poetiku Vánoc. Je vůbec dobré zeptat se dětí, čemu věří ony a jak si myslí, že to ve skutečnosti je. Obvykle vám to napoví, kterým směrem se ubírat. Nezapomeňte, že otázka, jestli existuje Ježíšek, ještě nic nevyovídá o tom, zda už je dítě zralé na to, aby se dozvědělo pravdu.

S tajemnem vydržte co nejdéle

Pokud uznáte, že byste svému dítěti pravdu o Vánocích skutečně měli sdělit, udělejte to, pokud možno citlivě a pozvolna. Můžete si například popovídat o příběhu Ježíšova narození a o tom, že na jeho počest si lidé mezi sebou dávají dárky. Ale také nezapomeňte zdůraznit i význam jiných vánočních symbolů. **Zkrátka se snažte, aby děti nepřišly naráz o veškerou vánoční poetiku. Snažte se tajemno kolem Vánoc uchovat co možná nejdéle.**

Ideální je vydržet po období první nebo druhé třídy základní školy. Školákovi tím rozvíjíte fantazii. Klidně společně dál pište Ježíškovi dopisy, pokládejte je za okno a kontrolujte, zda tam psaní stále je. Osvědčilo se nechat ho za oknem déle než jen jednu noc. Na neodbytné otázky o Ježíškově existenci odpovídejte tajuplně a nejasně.

Každopádně případné zjištění pravdy nepřeceňujte a nezveličujte, většina dětí totiž tenhle okamžik nijak zásadně neřeší. Pro ně totiž bývá důležitější informace, že ani nadále o dárky nepřijdou. Pokud se vás potomek začne na Ježíška vyptávat v souvislosti s tím, že vidí slogany a letáky nabádající k vánočním nákupům, vysvětlete mu, že **Ježíšek nosí dárky jen těm dětem, které na něj věří.** Ostatní že si musejí dárky kupovat sami. A když už není jiné cesty a všechny postupy jste vyčerpali, jděte jemně s pravdou ven. Važte ale slova a držte se toho, že Ježíšek tu vždycky bude pro ty, kteří na něj věří.

Když už přijde ta chvíle pravdy, je dobré si s dětmi v klidu popovídat. Můžete jim říct, že **Ježíšek je krásná pohádka, která se vypráví, aby byly Vánoce ještě kouzelnější a tajemnější. Že dárky dávají rodiče, přátelé a příbuzní, aby ukázali svou lásku.**

I s vědomím, že dárky nenosí Ježíšek, pak zazvoňte na zvonek, který pozve všechny k vánočnímu stromku. Zazní koledy, začnete vybalovat dárky a společně usednete k pohádce. Ale v koutku duše budou mnozí dospělí i děti věřit, že Ježíšek tu s nimi stejně někde sedí a bdí nad tím, aby byl každý obdarován.